

Onderwerp Plan van aanpak laaggeletterdheid
ter informatie
Steller Geert de Jong

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon	6296	Bijlage(n)	1	Ons kenmerk	652135-2022
Datum	11-01-2023	Uw brief van	-	Uw kenmerk	-

Geachte heer, mevrouw,

Met deze brief informeren wij u over het Plan van aanpak laaggeletterdheid 2023-2024 van de gemeente Groningen. Voor mensen die moeite hebben met de Nederlandse taal, rekenen en digitale vaardigheden, is het vaak moeilijk om mee te blijven doen in de samenleving. Ook hebben zij vaker te maken met problemen op het gebied van het vinden van betaald werk, gezondheid en armoede.

Het percentage laaggeletterden in de gemeente Groningen ligt met 9 procent (van de bevolking tussen de 18 en 65 jaar) flink onder het landelijk gemiddelde van 12 procent. Niettemin gaat het in onze gemeente nog altijd wel om circa 15.000 personen. Voor ons is dat reden genoeg om extra inzet te plegen om laaggeletterdheid en de problemen die daarmee samenhangen aan te pakken.

Huidige inzet

De basis van de bestaande inzet gericht op het bevorderen van taal, rekenen en digitale vaardigheden, ook wel aangeduid als basisvaardigheden, ligt in de uitvoering van de Wet educatie en beroepsopleidingen (WEB). Met financiering van het Rijk bekostigen we hiermee het aanbod educatie zoals verzorgd door het Alfa-college en Noorderpoort. Dat aanbod bestaat uit lessen Nederlandse taal en rekenen, die op verschillende niveaus worden aangeboden.

Een deel van het educatiebudget gebruiken we daarnaast voor financiering van de acht taalhuizen in de gemeente Groningen. Het gaat daarbij om 20 procent van het beschikbare educatiebudget, dat we inzetten voor taalhuizen in de Oosterpark, Vinkhuizen, Selwerd, de Wijert, Haren, Beijum, Lewenborg en Ten Boer.

In het kader van het programma Tel mee met Taal ontvangen we middelen van het Rijk voor uitvoering van het Regionaal plan van aanpak laaggeletterdheid 2020-2024.

Volgvel 1

Met deze middelen bekostigen we onder meer een ‘aanjager geletterdheid werknemers’. Deze aanjager onderhoudt contacten met werkgevers en brengt bij hen het belang van geletterde werknemers onder de aandacht. Ook kan de aanjager ter plekke lesaanbod organiseren of doorverwijzen naar lesaanbod.

Op basis van het regionaal plan van aanpak is een website ontwikkeld die inzicht geeft in het educatieaanbod in de arbeidsmarktregio en is een campagne gestart om de bekendheid van de taalhuizen te vergroten. De komende jaren worden daarnaast activiteiten uitgevoerd om meer taalambassadeurs te vinden en te ondersteunen. Taalambassadeurs zijn ervaringsdeskundigen die kunnen uitleggen wat het betekent om moeite met lezen en schrijven te hebben en ook kunnen vertellen wat zij eraan hebben gehad lessen Nederlands te gaan volgen.

Inzet en activiteiten vanuit het Regionaal plan van aanpak moeten ten goede komen aan de gehele arbeidsmarktregio. Er kunnen dus geen plaatselijke initiatieven mee worden bekostigd. Omdat daar in de gemeente Groningen wel behoefte aan is, stellen we daar met de gemeentelijke aanpak laaggeletterdheid 2023-2024 extra middelen voor beschikbaar.

Aanpak laaggeletterdheid gemeente Groningen

Met de gemeentelijke aanpak willen we een aantal bestaande activiteiten versterken en een aantal nieuwe activiteiten mogelijk maken. Doel ervan is de aanpak van laaggeletterdheid te verankeren in gemeentelijk beleid. Omdat laaggeletterdheid niet op zich staat, vergt dit een integrale aanpak. Daarom is bij het opstellen van het plan van aanpak onder meer gekeken naar de thema's onderwijs, armoede en gezondheid.

Het plan van aanpak is voorgelegd aan en besproken met twee taalambassadeurs. De taalambassadeurs zeggen dat het met de uitvoering van de genoemde maatregelen goed mogelijk is meer mensen in aanraking te laten komen met het taalaanbod. Over de inzet van het programma is tevens gesproken met vertegenwoordigers van het onderwijsveld, Iederz, de GGD, verschillende directies binnen de gemeente Groningen en beleidsmedewerkers op het gebied van onderwijs, gezondheid en armoedebeleid. Onder de laaggeletterden in de gemeente Groningen zijn naar verhouding veel jongeren van onder de 30 jaar. Dit brengt ons ertoe de komende periode nader te verkennen om welke jongeren het hierbij gaat en hoe wij hen kunnen benaderen. Hierover zijn wij in gesprek met het Regionaal Meld- en Coördinatiepunt voortijdig schoolverlaten (RMC).

- Versterken aanbod educatie

Volwasseneneducatie, lessen taal, rekenen en digitale vaardigheden voor analfabeten, laaggeletterden en niet-inburgeringsplichtigen, wordt aangeboden door het Alfa-college en Noorderpoort. Momenteel zitten alle groepen vol en is er vraag naar uitbreiding van het bestaande aanbod. Door de taalhuizen deels uit eigen middelen te financieren in plaats van uit het WEB-budget, spelen we ruimte vrij om meer volwasseneneducatie aan te bieden. We denken het aantal groepen op de ROC's met vijf tot zes te kunnen uitbreiden.

- Versterken van de taalhuizen

De taalhuiscoördinatoren spelen een belangrijke rol in onze aanpak van laaggeletterdheid. Ze zijn het eerste aanspreekpunt in het taalhuis, zijn op de hoogte

Volgvel 2

van het lokale taalaanbod en kunnen mensen doorverwijzen naar passende scholing. Ook zorgen ze voor de werving, intake en begeleiding van taalvrijwilligers. Met name in Selwerd en de Oosterpark is er meer vraag naar activiteiten in het taalhuis dan de capaciteit toestaat. Daarnaast wordt in Hoogkerk een leemte ervaren omdat hier geen taalhuis is. Deelnemers uit Hoogkerk kunnen wel terecht in het taalhuis Vinkhuizen. We gaan daarom extra uren beschikbaar stellen voor de taalhuiscoördinatoren in Selwerd, Oosterpark en Vinkhuizen. Voor elk van deze taalhuizen geldt een urenuitbreiding van 4 uur per week.

- Werving van taalvrijwilligers

Aanwezigheid van taalvrijwilligers is van belang bij de uitvoering van taallessen, zowel in de taalhuizen als ook bij de lessen op de ROC's. De kosten voor de werving van deze vrijwilligers mogen niet uit het WEB-budget worden betaald. Daarom stellen we hier eigen middelen voor beschikbaar.

- De eigen rol van de gemeente

In alle contacten met de burger willen we zorgen voor toegankelijke dienstverlening en begrijpelijke communicatie. Vijf jaar geleden is daartoe de werkgroep 'Direct Duidelijk' opgericht. Sindsdien zijn verschillende activiteiten ontplooid: audits op begrijpelijkheid van beschikkingen en brieven; scholing in het schrijven van brieven op B1 niveau; jaarlijkse actieweken om bewustwording te creëren rond heldere communicatie. Recent nog is bij burgers die een brief van de gemeente hebben ontvangen, telefonisch navraag gedaan of men de ontvangen brief voldoende helder en begrijpelijk vond.

Ook als werkgever willen we laaggeletterdheid onder de aandacht brengen. We willen binnen de eigen organisatie laaggeletterde medewerkers herkennen en op weg helpen naar een passend taalaanbod. Ook willen we medewerkers die te maken hebben met laaggeletterde collega's of met laaggeletterde burgers trainingen aanbieden in het herkennen en bespreekbaar maken van laaggeletterdheid. Met Iederz, Stadsbeheer en de directie Werk en Participatie zijn wij hierover in gesprek.

- Stimuleren van taligheid bij kinderen

Taalstimulering en ouderbetrokkenheid spelen een belangrijke rol in het schoolsucces van kinderen en daarmee bij de preventie van laaggeletterdheid. Ouders die aandacht besteden aan taalontwikkeling, bijvoorbeeld door regelmatig voor te lezen, helpen taalachterstanden op jonge leeftijd te voorkomen. Vanuit de vroeg- en voorschoolse educatie (VVE) wordt ingezet op vroegtijdige signalering van achterstanden. In de gemeente Groningen bestaat al het gezinsgerichte programma 'VVE-thuis'. Dit programma is gericht op het vergroten van de onderwijskansen van kinderen. Met de VVE-aanbieders bespreken we de mogelijkheden binnen deze organisaties trainingen in het herkennen van laaggeletterdheid te organiseren.

- Programma 'Voel je goed!'

Voor mensen die laaggeletterd zijn en ook nog kampen met gezondheidsproblemen, is het programma 'Voel je goed!' ontwikkeld. In een groep van acht tot twaalf deelnemers werken mensen aan een gezonder gewicht, gezonder eten en bewegen. Tegelijkertijd oefenen ze met taal en rekenen, door met elkaar gezonde recepten te lezen en te bespreken. In de gemeente Groningen willen we in 2023 van start gaan met een 'Voel je goed!'-groep.

Volgvel 3

Financiering van de plannen

Voor de uitvoering van bovengenoemde plannen stellen we een bedrag van € 180.000,- per jaar beschikbaar. Deze middelen maken deel uit van het onderwijs kansenbeleid en geven we in 2023 en 2024 een bestemming voor intensivering van de aanpak van laaggeletterdheid in de gemeente Groningen.

Over de aanpak van laaggeletterdheid in de gemeente Groningen gaan wij graag met u nader in gesprek.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

burgemeester,
Koen Schuiling

secretaris,
Christien Bronda

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.